

## I

Rafička na měřiči benzínu klesla najednou k nule a mladý řidič dvousedadlového osobního auta prohlásil, že je to k vzteku, kolik ta felicie žere. „Jenom abychom zas nezůstali stát bez benzínu,“ prohlásila dívka (asi dvaadvacetiletá) a připomněla řidiči několik míst na mapě vlasti, kde se jim to již stalo. Mladík odpověděl, že si nedělá starosti, protože cokoli zažije s ní, má pro něho půvab dobrodružství. Dívka oponovala; pokud jim došel uprostřed cesty benzín, bylo to prý vždycky dobrodružství pouze pro ni, protože mladík se schoval a ona musela zneužívat svého půvabu: stopnout auto, nechat se odvézt k nejbližší pumpě, znovu stopnout auto a vrátit se s kanystrem zpět. Mladík se otázal dívky, zda šoféři, kteří ji vezli, byli tak nepříjemní, že mluví o svém úkolu jako o příkoří. Odpověděla (s neobratnou koketností), že byli někdy *velice* příjemní, ale co prý z toho měla, když byla obtížena kanystrem a musila se s nimi rozloučit dřív, než si stačila něco začít. „Mizero,“ řekl mladík. Dívka prohlásila, že není mizera ona, nýbrž právě on; bůhvíkolik dívek ho zastavuje na silnici, když jezdí autem sám! Mladík vzal za jízdy dívku kolem ramen a políbil ji lehce na čelo. Věděl, že ho má ráda a že na něho žárlí. Žárliivost není ovšem nijak příjemná vlastnost, ale není-li jí nadužíváno (je-li spojena se skromností), má v sobě kromě své nepohodlnosti i cosi dojemného. Mladík si to aspoň myslil. Protože mu bylo pouze osmadvacet let, zdálo se mu, že je stár a poznal vše, co může muž u žen poznat. Na dívce, která seděla vedle něho, oceňoval právě to, co dosud u žen poznal nejméně: její čistotu.

Rafička byla už na nule, když mladík zahlédl vpravo ta-



buli, která oznamovala (černou kresbou pumpy), že benzínová stanice je vzdálena pět set metrů. Dívka sotva stačila prohlásit, že jí spadl kámen ze srdce, a mladík už dával směrovku doleva a vjížděl na prostranství před pumpami. Musil však zastavit na kraji, protože u pumpy stál objemný vůz s velkou plechovou nádrží a tlustou hadicí napájel pumpu benzínem. „To si počkáme,“ řekl mladík dívce a vystoupil z auta. „Jak to bude dlouho trvat?“ zvolal na chlapíka v montérkách. „Minutku,“ odpověděl chlapík a mladík řekl: „Tu minutku znám.“ Chtěl si sednout zase do vozu, ale viděl, že dívka vystoupila druhými dvířky také. „Já si zatím odsokčím,“ řekla. „Kampak?“ zeptal se mladík schválně, protože chtěl vidět dívčiny rozpaky. Znal se s ní už celý rok a dívka se stále ještě uměla před ním stydět a on okamžiky jejího studu velmi miloval; jednak proto, že se jimi odlišovala od žen, s kterými se stýkal před ní, jednak proto, že věděl o zákonu obecné pomíjivosti, který mu činil vzácným i stud jeho dívky.

## 2

Dívka opravdu neměla ráda chvíle, kdy musila za jízdy (mladík jezdil často i několik hodin bez zastávky) prosit o malé zastavení někde u lesíka. Měla na něho vždycky vztek, když se s hraným údivem ptal, proč má zastavovat. Věděla, že její stud je směšný a staromódní. Mnohokrát si ověřila ve svém zaměstnání, že se jí pro její choulostivost smějí a schválně ji provokují. Vždycky se už předem styděla za to, že se bude stydět. Často toužila po tom, aby se uměla cítit ve svém těle volně, bezstarostně a neúzkostně, tak jak to uměla většina žen kolem ní. Vymyslela si pro sebe i zvláštní výchovné přesvědčování: opakovala si, že každý člověk dostane při narození jedno z miliónů nachystaných těl, jako by dostal přiděleno jednu z miliónů místností v nesmírném hotelu; že tělo je tedy nahodilé a neosobní; že je to jen propůjčená a konfekční věc. Takhle si to všelijak opakovala, ale cítil tak nikdy neuměla. Ten dualismus těla a duše jí byl cizí. Byla sama příliš svým tělem a proto je pociťovala vždycky úzkostně.

S takovou úzkostlivostí přistupovala i k mladíkovi, kterého poznala před rokem a s kterým byla šťastna snad právě proto, že nikdy neodděloval její tělo od její duše a mohla s ním žít *cele*. V té nerozpolcenosti bylo štěstí, jenomže za štěstím hned číhá podezření a dívka jich byla plná. Často ji třeba napadlo, že jiné ženy (ty neúzkostlivé) jsou přitažlivější a svůdnější a že mladík, který se netajil, že tento typ žen dobře zná, jí někdy za takovou ženou odejde. (Mladík sice prohlašoval, že je jich na celý život přesycen, ale ona věděla, že je dosud mnohem mladší, než si myslí.) Chtěla, aby byl *cele* její a ona *cele* jeho, ale často se jí zdálo, že čím víc usiluje dát mu vše, tím víc mu cosi upírá: právě to, co člověku dává láska nehluboká a povrchní, co člověku dává flirt. Tránila se tím, že neumí být kromě vážnosti i lehkovážná.

Ale tentokrát se netrápila a vůbec na nic takového nepomyslela. Bylo jí dobře. Byl první den jejich dovolené (čtrnáctidenní dovolené, na kterou soustředila celý rok svou touhu), byla modrá obloha (celý rok myslila s hrůzou na to, bude-li opravdu modrá obloha) a on byl s ní. Na jeho „kampak“ zrudla a odběhla beze slova od auta. Obešla stanici, která stála na kraji silnice zcela o samotě obklopena poli; asi sto metrů odtud (ve směru jejich další cesty) začínal les. Vydala se k němu, ztratila se v něm za keříčkem a po celou dobu v sobě hýčkala pocit pohody. (I radost z přítomnosti milovaného muže se dá totiž nejlépe prožít o samotě. Kdyby byla jeho přítomnost nepřetržitá, vlastně by byla přítomna jen svým ustavičným míjením. *Zadržet* je ji možno jen ve chvílích osamění.)

Potom vyšla z lesa na silnici; bylo odtud vidět stanici; veliké auto s nádrží již odjíždělo; felicie se sunula k červené věžičce pumpy. Dívka se dala po silnici dál a jen chvílemi se ohlédla, zda už felicie nejede. Pak ji uviděla; zastavila se a začala na ni mávat tak, jak mávají na cizí auto stopaři. Felicie přibrzdžovala a zastavila těsně u dívky. Mladík se naklonil k okénku, vytočil je dolů, usmál se a zeptal se: „Kam byste chtěla, slečno?“ „Jedete do Bystrice?“ zeptala se dívka a koketně se na něho usmála. „Prosím, posaďte se,“ otvíral mladík dveře. Dívka usedla a auto se rozjelo.



Mladík byl vždycky rád, když byla jeho dívka veselá; nebývalo to tak často: měla dost obtížné zaměstnání, nevrle prostředí, mnoho přesčasových hodin bez náhradního volna, doma nemocnou matku, bývala unavená; nevynikala ani zvláště dobrými nervy a sebejistotou, propadala snadno úzkostem a strachu. Dovedl proto přivítat každý projev její veselosti s něžnou starostlivostí pěstouna. Usmál se na ni a řekl: „Mám dnes štěstí. Jezdím autem už pět let, ale tak hezskou stopařku jsem nikdy nevezl.“

Dívka byla mladíkovi za každou jeho lichotku vděčná; chtěla se chvíli pozdržet v jejím teple, a proto řekla: „Lhát teda umíte dobře.“

„Vypadám jako lhář?“

„Vypadáte, že rád lžete ženám,“ řekla dívka a v jejích slovech bylo mimoděk kousek staré úzkosti, protože opravdu věřila, že její mladík lže rád ženám.

Mladíka dívčiny žárlivosti už někdy zlobívaly, ale tentokrát je mohl lehce pominout, protože věta přece neplatila jemu, nýbrž neznámému řidiči. A tak se jenom banálně zeptal: „Vadí vám to?“

„Kdybych s vámi chodila, tak by mi to vadilo,“ řekla dívka a byl to jemný pedagogický vzkaz mladíkovi; ale konec věty už platil jenom cizímu řidiči: „Vás neznám, tak mi to nevádí.“

„Na vlastním muži ženě vždycky vadí mnohem víc věcí než na cizím,“ (to byl zas jemný pedagogický vzkaz mladíka dívce) „takže vzhledem k tomu, že jsme si cizí, mohli bychom si dobře rozumět.“

Dívka úmyslně nechtěla rozumět pedagogickému podtextu, a proto se teď obrátila výhradně jenom k neznámému řidiči: „Co z toho, když se za chvíli rozejdem?“

„Proč?“ zeptal se mladík.

„V Bystrici přece vystoupím.“

„A co když vystoupím s vámi?“

Dívka se po těchto slovech na mladíka poohlédla a zjistila, že vypadá přesně tak, jak si ho představuje v nejtrýznivějších hodinách žárlení; zděsila se, jak s ní (neznámou stopařkou) lichotivě koketuje a *jak mu to sluší*. Odsekla mu proto

se vzdorovitou provokativností: „Co vy byste se mnou, prosím vás, dělal?“

„S tak krásnou ženou bych se moc nerozmýšlel, co dělat,“ řekl mladík dvorně a mluvil v té chvíli zase mnohem víc ke své vlastní dívce než k postavě stopařky.

Ale dívce bylo, jako by ho v té lichotné větě přistihla, jako by na něm podvodným trikem vyloudila přiznání; pocítila k němu krátkou prudkou zášť a řekla: „Neděláte si moc velké oči?“

Mladík se podíval na dívku; její vzdorovitá tvář zdála se mu být plna křečí; pocítil k dívce lítost a zatoužil po jejím známém, obvyklém pohledu (o němž říkával, že je dětský a prostý); nahnul se k ní, objal ji rukou kolem ramen a řekl tiše jméno, kterým ji obvykle oslovoval a kterým chtěl nyní zrušit hru.

Ale dívka se mu vyvinula a řekla: „Berete to nějak moc zprudka!“

Odstřelený mladík řekl: „Promiňte, slečno,“ a díval se mlčky před sebe na silnici.

Lítostivá žárlivost opustila však dívku tak rychle, jako ji přepadla. Měla přece rozum a věděla dobře, že to vše je pouhá hra; přišlo jí teď dokonce trochu směšné, že muže odstrčila z žárlivého vzteku; nebylo by jí milé, kdyby to poznal. Ženy mají naštěstí zázračnou schopnost měnit ex post smysl svých činů. Využila tedy této schopnosti a rozhodla se, že ho odstrčila ne ze zlosti, ale proto, aby mohla pokračovat dál ve hře, která svou rozmarností se tak dobře hodí k prvnímu dni dovolené.

Byla tedy opět stopařkou, která právě odstrčila dotěrného řidiče, a to jen proto, aby zpomalila dobývání a dodala mu více dráždivosti. Pootočila se k mladíkovi a řekla mazlivě:

„Já vás, pane, nechtěla urazit!“

„Odpusťte mi, už se vás nedotkn,“ řekl mladík.

Měl na dívku vztek, že ho neposlechla a odmítla být sama sebou, když po tom zatoužil; a když dívka tedy trvala na-



dále na své masce, přenesl mladík svou zlost na cizí stopařku, kterou představovala; a tak najednou objevil charakter své role: přestal s galantnostmi, jimiž chtěl oklikou lichotit své dívce, a začal hrát muže tvrdého, obrazejšího se k ženám spíš hrubšími stránkami mužství: vůlí, sarkasmem, sebevědomím.

Tato role byla docela protikladná mladíkovi starostlivému přístupu k dívce. Než ji poznal, choval se sice k ženám skutečně spíš drsně než jemně, ale démonicky tvrdému muži se nepodobal nikdy, protože nevynikal ani silou vůle ani bezohledností. Nepodobal-li se mu však, tím víc se mu kdysi *toužil* podobat. Je to zajisté touha dost naivní, ale co naplat: dětinské touhy odolávají všem nástrahám dospělého ducha a přežívají ho často do hlubokého stáří. A ta dětinská touha využila rychle příležitosti vtělit se do nabídnuté role.

Dívce byla mladíkova sarkastická odměřenost velice vhod: osvobozovala ji od ní samé. Ona sama, to byla přece především žárlivost. Ve chvíli, kdy přestala vedle sebe vidět mladíka galantně svádějího a uviděla jeho nepřístupnou tvář, její žárlivost se utišila. Dívka mohla zapomenout na sebe samu a oddat se své roli.

Své roli? Jaké? Byla to role ze špatné literatury. Stopařka zastavila auto ne proto, aby se svezla, ale aby svedla muže, který v autu jel; byla to prohnaná svůdkyně, výborně disponující svými půvaby. Dívka vklouzla do té pitomé románové postavičky s lehkostí, která ji samu vzápětí překvapila a okouzliila.

5

Nic nechybělo mladíkovi v životě víc než bezstarostnost. Silnice jeho života byla narýsována s bezohlednou přísností: zaměstnání se nevyčerpávalo jen osmi hodinami denně, prosakovalo i do ostatního času povinnou nudou schůzí i domácími studii; a prosakovalo pozorností nesčetných kolegů a kolegyň i do jeho časově chudíčkého soukromí, které nikdy nezůstalo utajeno a stalo se ostatně už několikrát předmětem klepů i veřejného jednání. Ani dva týdny dovolené neposkytly

mu pocit osvobození a dobrodružství; šedý stín přísné plánovanosti ležel i tu; nouze o letní byty v naší zemi ho donucovala, že si musil zamlouvat pokoj v Tatrách už před půl rokem a že k tomu potřeboval doporučení od závodní rady svého podniku, jehož všudypřítomná duše o něm tedy nepřestala ani na chvíli vědět.

Byl s tím vším smířen, přesto ho však občas přepadala hrozná představa silnice, po které je hnán, na níž je všemi viděn a ze které nesmí odbočit. Ta představa se mu vybavila i v této chvíli; podivným krátkým spojením se mu ztotožnila obrazná silnice se skutečnou silnicí, po níž jel – a to ho přivedlo k náhlé ztřeštěnosti.

„Kam jste říkala, že chcete jet?“ zeptal se dívky.

„Do Banské Bystrice,“ odpověděla.

„A copak tam budete dělat?“

„Mám tam schůzku.“

„S kým?“

„S jedním pánem.“

Felicie přijížděla právě na velké rozcestí; řidič zmírnil rychlost, aby si mohl přečíst tabule označující směry; pak odbočil doprava.

„Co se stane, když na tu schůzku nepřijedete?“

„To byste měl na svědomí vy a musil byste se o mne postarat.“

„Vy jste si zřejmě nevšimla, že jsem odbočil na Nové Zámky.“

„Opravdu? Vy jste se zbláznil!“

„Nebojte se, já se o vás postarám,“ řekl mladík.

A tak jeli a vedli řeči; cizí řidič a cizí stopařka.

Hra rázem nabyla vyšší kvality. Felicie se nevzdalovala jen imaginárnímu cíli Banské Bystrice, ale i skutečnému cíli, k němuž ráno vyjela: Tatrám a objednanému pokoji. Hraný život atakoval náhle život nehraný. Mladík se vzdaloval sám sobě a své přísné silnici, z níž dosud nikdy neodbočil stranou.

„Ale vždyť jste říkal, že jedete do Nízkých Tater!“ divila se dívka.

„Jedu, slečno, kam se mi zachce. Jsem svobodný člověk a dělám to, co chci a co se mi líbí.“



Když dojeli do Nových Zámků, začalo se už stmívat.

Mladík tu nikdy nebyl a trvalo chvíli, než se tu orientoval. Několikrát zastavil auto a ptal se kolemjdoucích, kde je hotel. Bylo tu několik rozkopaných ulic (jak už jsme si na ně v našich městech zvykli), takže jízda do hotelu, i když byl (jak všichni dotazovaní tvrdili) zcela blízko, vedla tolika oklikami a objížďkami, že to trvalo téměř čtvrt hodiny, než u něho konečně zastavili. Hotel vypadal nevábňě, ale byl to jediný hotel ve městě a mladíkovi se už nechtělo jezdit dál. Řekl tedy dívce: „Počkejte,“ a vystoupil z auta.

Když vystoupil z auta, byl samozřejmě zase sám sebou. A zdálo se mu mrzutě, že se navečer octl někde úplně jinde, než mýnil; tím mrzutější, že ho k tomu nikdo nenutil a že to vlastně ani on sám nechtěl. Vyčítal si ztřeštěnost, ale pak mávl rukou: pokoj v Tatrách do zítřka počká a nemůže škodit, jestliže oslaví první den dovolené nějakou nepředvídaností.

Prošel restaurací – zakouřenou, zaplněnou, hlučnou, a ptal se, kde je recepce. Poslali ho dozadu ke schodišti, kde za zasklenými dveřmi seděla obstarožní blondýna pod tabulí plnou klíčů; s potížemi získal klíč od jediného volného pokoje.

I dívka, když osaměla, shodila ze sebe svou roli. Nepocítovala však mrzutost, že se octla v neočekávaném městě. Byla mladíkovi tak oddána, že nepochybovala nikdy o ničem, co udělal, a svěřovala mu s důvěrou hodiny svého života. Zato se jí znovu vynořila myšlenka, že snad právě tak jako teď ona, čekávají na muže v jeho autě jiné ženy, s kterými se potkává na služebních cestách. Ale kupodivu ta představa tentokrát nijak nebolela; dívka se totiž vzápětí usmála nad tím, jak je to krásné, že tou cizí ženou je nyní ona; tou cizí, neodpovědnou a neslušnou ženou, jednou z těch, na které tolik žárčila; zdálo se jí, že jim všem tím vypaluje rybník; že přišla na to, jak se zmocnit jejich zbraní; jak dát mladíkovi to, co mu až dosud dát neuměla: lehkost, necudnost a nevázanost; naplnil ji zvláštní pocit spokojenosti, že ona sama jediná má schopnost být všemi ženami a svého miláčka takto zcela (ona sama jediná) zaujmout a pohltnout.

Mladík otevřel dvířka auta a zavedl dívku do restaurace. V hluku, špině a kouři objevil jediný volný stůlek v koutku.

„Tak jak se teď o mne postaráte?“ zeptala se dívka vyzývavě.

„Co máte ráda jako aperitiv?“

Dívka nebyla moc na alkohol; ještě tak pila víno a chutnal jí vermut. Tentokrát však řekla schválně: „Vodku.“

„Výborně,“ řekl mladík a objednal vodku. „Doufám, že se mi neopijete.“

„A kdyby?“ řekla dívka.

Mladík neodpověděl a zavolal číšníka, poručil dvě vodky a biftek k večeři. Číšník donesl za chvíli tácek s dvěma kalíšky a postavil ho před ně.

Muž zvedl kalíšek a řekl: „Na vás!“

„Duchaplnější přípitek vás nenapadne?“

Bylo tu něco, co muze začínalo na dívčině hře dráždit; teď, když jí seděl tváří v tvář, pochopil, že to nejsou jen slova, co z ní dělá kohosi cizího, ale že je celá proměněná, v gestaci i mimice, a že se podobá až nechutně věrně tomu modelu žen, který tak dobře znal a k němuž pocítoval lehký odpor.

A tak (drže kalíšek v pozvednuté ruce) opravil svůj přípitek: „Dobrá, nepřipiju tedy na vás, ale na vaše plemeno, v němž se tak zdařile spojuje to lepší ze zvířete a to horší z člověka.“

„Myslíte tím plemenem všechny ženy?“ ptala se dívka.

„Ne, myslím jen ty, které se podobají vám.“

„Stejně mi nepřipadá moc vtipné srovnávat ženu se zvířetem.“

„Dobrá,“ držel mladík pozvednutý kalíšek, „nepřipiju tedy na vaše plemeno, ale na vaši duši; souhlasíte? Na vaši duši, která se rozsvěcuje, když se spouští z hlavy dolů do břicha, a která zhasíná, když stoupá zase vzhůru do hlavy.“

Dívka zvedla kalíšek: „Dobře, tak na mou duši, která se spouští do břicha.“



„Ještě jednou se opravím,“ řekl mladík: „raději na vaše břicho, do kterého se spouští vaše duše.“

„Na moje břicho,“ řekla dívka a její břicho (když je teď výslovně pojmenovali) jako by odpovídalo na zavolání: cítila každý milimetr jeho kůže.

Pak přinesl číšník biftek a mladík objednal další vodku se sifonem (připili tentokrát na dívčina ňadra) a rozhovor pokračoval dál v divném frivolním tónu. Mladíka dráždilo čím dál tím víc, jak dívka *umí* být tou lascivní slečnou; když to tak dobře umí, pomyslí si, znamená to, že jí opravdu také *je*; žádná cizí duše do ní přece nevstoupila odkudsi z prostoru; to, co tu hraje, je ona sama; snad je to ta část její bytosti, která je jindy držena pod zámkem a kterou teď záminka hry vypustila z klece; dívka si možná myslí, že hrou *zapírá* sama sebe; ale není to právě naopak? nestává se teprve ve hře sama sebou? neosvobozuje se hrou? ne, naproti němu nesedí žádná cizí žena v těle jeho dívky; je to jen jeho dívka, sama, nikdo jiný. Díval se na ni a cítil k ní rostoucí nechuť.

Avšak nebyla to jen nechuť. Čím více se mu dívka *psychicky* vzdalovala, tím víc po ní *fyzicky* toužil; cizota duše ozvláštnila dívčino tělo; ba vlastně ona ho teprve učinila tělem; jako by až dosud existovalo pro mladíka v oblacích soucitu, něhy, starostlivosti, lásky a dojetí; jako by bylo ztraceno v těch oblacích (ano, jako by bylo tělo *ztraceno!*). Mladíkovi se zdálo, že dnes poprvé *vidí* dívčino tělo.

Po třetí vodce se sodou se dívka zvedla a koketně řekla: „Pardon.“

Mladík řekl: „Smím se vás zeptat, kam jdete, slečno?“

„Vyčurat, jestli dovolíte,“ řekla dívka a odcházela mezi stoly dozadu k plyšové plentě.

Byla spokojená, jak ohromila mladíka slovem, které od ní – přes veškeru jeho nevinnost – nikdy neslyšel; nic jí nepřipadalo lepším vystižením ženy, kterou hrála, než koketní důraz položený na zmíněné slovo; ano, byla spokojená, byla

v nejlepší míře; hra ji strhovala; dávala jí pocit, co dosud nepocítila: třeba ten *pocit bezstarostné neodpovědnosti*:

Ona, která se vždy předem strchovala o každý svůj příští krok, cítila se náhle zcela uvolněná. Cizí život, v kterém se ocitla, byl život bez studu, bez životopisných determinací, bez minulosti i budoucnosti, bez závazků; byl to život mimořádně svobodný. Dívka, jsouc stopařkou, směla vše: *vše jí bylo dovoleno*; cokoli říkat, cokoli dělat, cokoli cítit.

Šla sálem a uvědomovala si, jak je od všech stolů pozorována; i to byl nový pocit, který nepoznala: *neslušná radost z těla*. Až dosud se v sobě nikdy neuměla beze zbytku zbavit té čtrnáctileté dívenky, která se stydí za svá prsa a má pocit nepříjemné neslušnosti, že jí vyčnívají z těla a jsou viditelná. I když byla pyšná na to, že je hezká a pěkně roslá, byla ta pýcha vždy hned korigována studem: tušila dobře, že ženská krása funguje především jako sexuální výzva a bylo jí to nepříjemné; toužila, aby se její tělo obracelo jen k člověku, kterého miluje; když si muži prohlíželi na ulici její poprsí, zdálo se jí, že tím pustoší i kus nejtajnějšího soukromí, které patří jen jí a jejímu milenci. Ale teď byla stopařkou, ženou bez osudu; byla zbavena něžného pouta své lásky a začala si uvědomovat intenzivně své tělo; cítila je tím dráždivěji, čím cizejší byly oči, které je pozorovaly.

Už šla kolem posledního stolu a nějaký přopilý muž, chtěl se pochlubit svým světáctvím, oslovil ji francouzsky: „Com-bien, mademoiselle?“

Dívka tomu rozuměla. Vypjala se a prožívala každý pohyb svých kyčlí; zmizela za plentou.

Byla to všechno divná hra. Ta podivnost byla například v tom, že mladík, i když se sám znamenitě vtělil do neznámého řidiče, nepřestával vidět v stopařce stále svou dívku. A právě to bylo trýznivé; viděl svou dívku, jak svádí cizího muže, a měl tu trpkou výsadu být při tom; vidět zblízka, jak vypadá a co mluví, když ho podvádí (když ho podváděla,



když ho bude podvádět); měl tu paradoxní čest být sám atrapou pro její nevěru.

Bylo to o to horší, že ji víc zbožňoval, než miloval; zdálo se mu vždycky, že její bytost je *skutečná* jen uvnitř hranic věrnosti a čistoty a že za těmito hranicemi prostě neexistuje; že by za těmi hranicemi přestala být sama sebou, jako voda přestává být vodou za hranicí varu. Když ji nyní viděl, jak překračuje se samozřejmou elegancí tu úděsnou hranici, naplňoval ho hněv.

Dívka se vrátila ze záchodu a stěžovala si: „Nějaký chla-pík mi tam řekl: Combien, mademoiselle.“

„Nedivte se,“ řekl mladík, „vždyť vypadáte jako děvka.“

„Víte, že mi to vůbec nevadí?“

„Měla jste s tím pánem jít!“

„Mám tady přece vás.“

„Můžete jít s ním po mně. Domluvte si to s ním.“

„Nelíbí se mi.“

„Ale v zásadě proti tomu nic nemáte, mít za noc několik mužů.“

„Proč ne, když jsou hezčí.“

„Máte je raději po sobě, nebo zároveň?“

„Tak i tak,“ řekla dívka.

Rozhovor zacházel do čím dál větších nehorázností; dívku to mírně šokovalo, ale nemohla protestovat. I ve hře se skrývá pro člověka nesvoboda; i hra je pro hráče past; kdyby to nebyla hra a seděli tu skutečně dva cizí lidé, stopařka by se už dávno mohla urazit a odejít; ale ze hry není úniku; mužstvo nemůže utéci před koncem ze hřiště, šachové figurky nemohou uprchnout ze šachovnice, hranice hřiště jsou nepřekročitelné. Dívka věděla, že musí přijmout jakoukoli hru právě proto, že je to hra. Věděla, že čím bude hra extrémnější, tím více bude hrou a tím poslušněji ji musí hrát. A bylo marné přivolávat rozum a upozorňovat potřeštěnou duši, že musí od hry zachovat odstup a nebrat ji vážně. Právě proto, že to byla jen hra, duše se nebála, nebránila se jí a narkoticky jí propadala.

Mladík zavolal číšníka a zaplatil. Pak vstal a řekl dívce: „Můžeme jít.“

„Kampak,“ předstírala dívka údiv.

„Neptej se a běž,“ řekl mladík.

„Jak to se mnou mluvíte?“

„Jako s děvkou,“ řekl mladík.

10

Šli po špatně osvětleném schodišti: na odpočívadle pod prvním poschodím stála u záchodu skupina přio-pilých mužů. Mladík chytil dívku zezadu kolem těla tak, že ji držel dlaní za prs. Muži kolem záchodku to viděli a začali pokřikovat. Dívka se chtěla vytrhnout, ale mladík ji okřikl: „Drž!“ Muži to kvitovali s obhroublou solidárností a adresovali dívce několik sprostých poselství. Mladík s dívkou došel do prvního poschodí a otevřel dveře pokoje. Rozsvítil.

Byl to úzký pokoj s dvěma postelemi, stolkem, židlí a umývadlem. Mladík zamkl dveře a obrátil se k dívce. Stála proti němu ve vzdorovitém postoji s drzou smyslností v očích. Mladík se na ni díval a snažil se za lascivním výrazem objevit známé dívčiny rysy, které něžně miloval. Bylo to, jako by se díval na dva obrazy vložené do jednoho kukátka, na dva obrazy položené na sebe a prosvítající skrze sebe. Ty dva prosvítající obrazy mu říkaly, že v dívce je *vše*, že její duše je strašně amorfní, že se do ní vejde věrnost i nevěra, zrada i nevinnost, koketnost i cudnost; ta divoká směsice mu připadala hnusná jak pestrost smetiště. Oba obrazy stále prosvítaly jeden přes druhý a mladík chápal, že dívka se jen na povrchu odlišuje od jiných, ale ve svých rozsáhlých hlubinách je stejná jako jiné ženy, plná všech možných myšlenek, pocitů, neřestí, které dávají za pravdu všem jeho tajným pochybám a žárlivostem; že dojem kontur, které ji vymezují jako individualitu, je jen klam, jemuž podléhá ten druhý, ten, kdo se dívá, on. Zdálo se mu, že ta dívka, tak jak ji miloval, byla jen výtvo-rem jeho touhy, jeho abstrakce, jeho důvěry a že *skutečná* dívka stojí teď před ním a je beznadějně *cizí*, beznadějně *mnohoznačná*. Nenáviděl ji.

„Na co čekáš? Svlékni se,“ řekl.

Dívka naklonila koketně hlavu a řekla: „Musí to být?“

Tón, jímž to řekla, zdál se mu velice známý, zdálo se mu, že mu to kdysi dávno řekla nějaká jiná žena, jenomže už



nevěděl, která. Toužil ji ponížít. Ne stopařku, ale vlastní dívku. Hra splynula se životem vjedno. Hra na ponižování stopařky stala se jen záminkou pro ponižování dívky. Mladík zapomněl, že hraje. Nenáviděl prostě ženu, která stála před ním. Díval se na ni upřeně a vytáhl z náprsní tašky padesaťkorunu. Podával ji dívce: „Stačí?“

Dívka vzala padesaťkorunu a řekla: „Na moc mne neoceňujete.“

Mladík řekl: „Za víc nestojíš.“

Dívka se přivinula k mladíkovi: „Takhle na mne nemůžeš! Na mne musíš trochu jinak, musíš se trochu snažit!“

Objímala ho rukama a natahovala se ústy k jeho ústům. Položil jí na ústa prsty a jemně ji odstrčil. Řekl: „Libám se jenom se ženami, které mám rád.“

„A mě nemáš rád?“

„Ne.“

„Koho máš rád?“

„Co je ti po tom. Svlékej se!“

## 11

Nikdy se tak nesvlékala. Plachost, pocit vnitřní paniky, ztřeštěnost, to všechno, co vždycky pociťovala, když se před mladíkem svlékala (a nemohla se krýt tmou), to všechno bylo pryč. Stála tu před ním sebevědomá, drzá, osvětlená a překvapená tím, kde najednou objevila dosud neznámá gesta pomalého, dráždivého svlékání. Vnímala jeho pohledy, odkládala mazlivě každou část oděvu a vychutnávala jednotlivá stadia obnažení.

Ale pak stála před ním pojednou úplně nahá a v té chvíli jí projelo hlavou, že tady už veškerá hra končí; že tak jako svlékla šaty, svlékla i přetvářku a je teď nahá, což znamená, že je teď sama sebou a mladík k ní teď musí přistoupit a udělat gesto, kterým všechno smaže a za kterým už bude následovat jen jejich nejdůvěrnější milování. Stála tedy před mladíkem nahá a přestala v té chvíli hrát; octla se v rozpacích a na její tváři se objevil úsměv, který náležel opravdu jen jí: plachý a zmatený.

Jenomže mladík k ní nepřistoupil a nesmazal hru. Nepostřehl důvěrně známý úsměv; viděl před sebou jen cizí krásné tělo své vlastní dívky, kterou nenáviděl. Nenávist opláchl jeho smyslnost ze všeho citového nánosu. Chtěla k němu přistoupit, ale řekl jí: „Zůstaň stát, kde jsi, chci tě dobře vidět.“ Toužil teď jen po tom, jednat s ní jako s placenou děvkou. Jenomže mladík neměl nikdy žádnou placenou děvku a představy o nich mu zprostředkovávala jen literatura a vyprávění. Obrátil se tedy do těch představ a první, co tam uviděl, byla žena v černém spodním prádle (a černých punčochách) tančící na lesklé desce klavíru. V hotelovém pokojíku klavír nebyl, byl tu jen stolek přistavený ke zdi, nevelký, přikrytý lněným ubrusem. Poručil dívce, aby na něj vylezla. Dívka udělala prosebné gesto, ale mladík řekl: „Dostalas zaplacenou.“

Když viděla v mladíkově pohledu neúplatnou posedlost, snažila se pokračovat dál ve hře, i když už nemohla a neuměla. Se slzami v očích vylezla na stůl. Deska byla velká sotva metr krát jedna noha byla o maličko kratší; dívka stojící na stole měla pocit vratkosti.

Ale mladík byl spokojen s nahou postavou, která se teď tyčila nad ním, a její stydlivá nejistota jen podněcovala jeho rozkazovačnost. Chtěl to tělo vidět ve všech polohách a ze všech stran, tak jak si to představoval, že je viděli a budou vidět i jiní muži. Byl sprostý a lascivní. Říkal jí slova, která od něho v životě neslyšela. Chtěla se vzepřít, chtěla utéci ze hry, nazvala ho křestním jménem, ale on ji hned okřikl, že nemá právo ho nazývat tak důvěrně. A tak nakonec v zmatku a vnitřním pláčem poslouchala, předkláněla se i dřepala podle mladíkových přání, salutovala a zase se kroutila v bocích, aby mu předvedla twist; tehdy při trochu prudším pohybu sklouzl pod její nohou ubrus a málem upadla. Mladík ji zachytil a strhl na postel.

Spojil se s ní. Zaradovala se, že konečně alespoň nyní skončí nešťastná hra a budou to zase oni dva, takoví, jací byli a měli se rádi. Chtěla se k němu přísát ústy. Ale mladík jí odstrčil hlavu a opakoval, že líbá jen ženy, které má rád. Rozplakala se hlasitě. Ale ani pláč jí nebyl dopřán, protože mladíkova zuřivá vášeň si postupně získávala její tělo, které pak umlčelo nárek její duše. Na loži byla proti sobě brzy dvě



těla dokonale jednoduše, smyslná a sobě cizí. Bylo to nyní právě to, čeho se dívka celý život nejvíce děsila a čemu se úzkostlivě vyhýbala: milování bez citu a bez lásky. Věděla, že přestoupila zakázanou hranici, ale pohybovala se za ní nyní už bez odmluv a v plné účastnosti; jenom kdesi daleko v koutku svého vědomí pociťovala hrůzu nad tím, že nikdy neměla takovou rozkoš a tolik rozkoše jako právě tentokrát – za tou hranicí.

12

Pak všechno skončilo. Mladík se zvedl s dívky a sáhl po dlouhé šňůře, která visela nad postelí; zhasl světlo. Nechtěl vidět dívčinu tvář. Věděl, že hra skončila, ale nechtělo se mu vracet do obvyklého vztahu k dívce; bál se toho návratu. Ležel teď ve tmě vedle dívky a ležel tak, aby se jejich těla nedotýkala.

Po chvíli uslyšel tiché vzlykání; dívčina ruka se nesměle, dětsky dotkla jeho ruky: dotkla se, stáhla, zase se dotkla a pak se ozval prosebný, vzlykavý hlas, který ho oslovil důvěrným jménem a říkal: „Já jsem já, já jsem já . . .“

Mladík mlčel, nehýbal se a uvědomoval si smutnou bezobsažnost dívčina tvrzení, v němž neznámé se definuje týmž neznámým.

A dívka přešla brzy ze vzlykotu do hlasitého pláče a tu jímavou tautologii opakovala ještě nespočetněkrát: „Já jsem já, já jsem já, já jsem já . . .“

Mladík začal přivolávat na pomoc soucit (musil ho přivolávat z dálek, protože nablízku nikde nebyl), aby mohl utiшит dívku. Bylo před nimi ještě třináct dnů dovolené.